

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst-terviktekst
01.09.2025
RT I, 09.01.2025, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
30.12.2024 otsus nr 514

Alusharidusseadus

Vastu võetud 11.12.2024

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesolev seadus sätestab alushariduse korraldamise alused, isikute õigused ja kohustused alushariduse kättesaadavuse tagamisel ja alushariduse omandamise toetamisel ning munitsipaal- ja eralasteaia (edaspidi koos *lasteae*) ning munitsipaal- ja eralastehoiu (edaspidi koos *lastehoid*) tegevuse, rahastamise ja järelevalve alused.

(2) Käesoleva seaduse eesmärk on toetada kuni seitsmeaastaste laste arengut ja alushariduse omandamist.

§ 2. Kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatud õigusi ja kohustusi kohaldatakse lasteaia ja lastehoiule, olenemata nende omandivormist, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Lasteaed ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud üldhariduskool võivad tegutseda ühe asutusena. Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja põhikooli puhul kohaldatakse lasteaiaosale käesolevas seaduses sätestatud ning põhikooliosale põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud. Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli direktoril on käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest tulenev pädevus.

(3) Käesolevat seadust kohaldatakse ühe asutusena tegutsevale eralasteaiale ja -üldhariduskoolile niivõrd, kui võrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 3. Lastehoid ja lasteaid

(1) Lastehoid on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus, kus turvalises, eakohases, mängulises ning arendavas õpi- ja kasvukeskkonnas hoitakse kuni seitsmeaastaseid lapsi ja toetatakse nende üldoskuste arengut. Lastehoiu luuakse kuni kolmeaastase lapse arengu soodustamisel eeldused alushariduse omandamiseks lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse arengu soodustamisel toetatakse perekonda eelduste loomisel põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.

(2) Lasteaid on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus, kus turvalises, eakohases, mängulises ning arendavas õpi- ja kasvukeskkonnas toetatakse kolme- kuni seitsmeaastaste laste üldoskuste arengut ning selliste teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist, mis loovad eeldused põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.

(3) Lasteaia tegutsemise vormid on:

- 1) lasteaid;
- 2) lasteaid, milles on lastehoiurühm või -rühmad.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud lasteaia puhul kohaldatakse lastehoiuosale käesolevas seaduses lastehoiu kohta sätestatud ja lasteaiaosale käesolevas seaduses lasteaia kohta sätestatud, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(5) Munitsipaal- ja eralasteaia pidaja (edaspidi koos *lasteaia pidaja*), munitsipaal- ja eralastehoiu pidaja (edaspidi koos *lastehoiu pidaja*), lasteaed, lastehoid ja lapse vanem või eestkostja (edaspidi *vanem*) vastutavad ühiselt käesoleva seaduse eesmärgi täitmise eest.

§ 4. Õpi- ja kasvukeskkonna nõuded

Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded lapse arengu toetamiseks, tervise kaitseks ning õppe- ja kasvatustegevuse turvaliseks ja ohutuks korraldamiseks vajalike tingimuste loomiseks kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

§ 5. Alushariduse kättesaadavus

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab kõigile pooleteise- kuni kolmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle omavalitsusüksuse territooriumil ja kelle vanem on avaldanud soovi lastehoiukohta kasutada, võimaluse käia oma territooriumil asuvas lastehoius ning kõigile kolme- kuni seitsmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle omavalitsusüksuse territooriumil ja kelle vanem on avaldanud soovi lasteaia kohta kasutada, võimaluse käia oma territooriumil asuvas lasteaias. Kohaliku omavalitsuse üksus võib tagada lastehoiu- ja lasteaia kohta lisaks enda territooriumile teise kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil, kui kohaliku omavalitsuse üksused on selles halduslepinguga kokku leppinud.

(2) Käesoleva seaduse tähenduses käsitatakse lapse elukohana Eesti rahvastikuregistrisse kantud elukohta. Last, kelle elukohta ei saa Eesti rahvastikuregistris registreerida sellesse kohaliku omavalitsuse üksusesse, mille territooriumil laps tegelikult elab, käsitatakse tegeliku elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksuse elanikuna.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse asendushooldusel viibiva lapse elukohaks hoolduspere elukoht või perekodu või asenduskodu tegevuskoht.

(4) Kui lapse õppimiskohustuse täitmise algus on Eesti Vabariigi haridusseaduse § 10¹ lõikes 4 nimetatud lasteaia või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ühe õppeaasta võrra edasi lükatud, tagab kohaliku omavalitsuse üksus lapsele võimaluse käia nimetatud perioodil vanema soovil samas lasteaias.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus võib lastehoiukohta tagada munitsipaal- või eralastehoiust või munitsipaal- või eralasteaia hoiurühmas ning lasteaia kohta munitsipaal- või eralasteaias. Lapsele lastehoiukohta ja lasteaia kohta võimaldamiseks võib kohaliku omavalitsuse üksus anda haldusakti või sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras. Eralastehoiu ja eralasteaia pidajaga ning teise kohaliku omavalitsuse üksusega halduslepingu sõlmimise korral ei kohaldata halduskoostöö seaduse §-s 13 sätestatud.

(6) Kohaliku omavalitsuse üksus teeb vanemale kättesaadavaks teabe kohaliku omavalitsuse üksuse pakutavatest lastehoiu- ja lasteaia kohtadest.

(7) Lastehoiu pidaja kehtestab lastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud. Kord avalikustatakse lastehoiu veebilehel. Lasteaia pidaja kehtestab lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud. Kord avalikustatakse lasteaia veebilehel.

(8) Lastehoid või lastehoiu pidaja ning lasteaed või lasteaia pidaja kannab Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*) andmed lastehoiust ja lasteaias käivate laste kohta.

§ 6. Lastehoiukohta ja lasteaia kohta taotlemine kohaliku omavalitsuse üksuselt

(1) Pooleteise- kuni kolmeaastasele lapsele lastehoiukohta saamiseks ning kolme- kuni seitsmeaastasele lapsele lasteaia kohta saamiseks esitab vanem kohaliku omavalitsuse üksusele taotluse. Taotluses märgitakse koha kasutamise soovitud algusaeg ja soovitud lastehoid või lasteaed tegevuskoha täpsusega. Vanemal on õigus esitada mitu eelistust ja kohaliku omavalitsuse üksus peab neid arvestama.

(2) Kui taotluses märgitud lastehoiust või lasteaias ei ole vanema soovitud algusajal vabu kohti, arvestab kohaliku omavalitsuse üksus lapse lastehoidu või lasteaeda vastuvõtmist otsustades esmajärjekorras lastehoiu või lasteaia elukohalähedust.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus lahendab vanema taotluse ja teeb otsuse lapse lastehoidu või lasteaeda vastuvõtmise kohta hiljemalt kaks kuud enne taotluses märgitud koha kasutamise algusaega, välja arvatud juhul, kui vanem on esitanud taotluse vähem kui kaks kuud enne koha kasutamise soovitud algusaega. Kui vanem on esitanud taotluse vähem kui kaks kuud enne koha kasutamise soovitud algusaega, lahendab kohaliku omavalitsuse üksus vanema taotluse ja teeb otsuse lapse lastehoidu või lasteaeda vastuvõtmise kohta hiljemalt kahe kuu jooksul taotluse esitamisest arvates.

2. peatükk Lasteaed

1. jagu

Alushariduse omandamise toetamine

§ 7. Õppekava

(1) Alushariduse riikliku õppekava, mis näeb ette alushariduse standardi, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alushariduse riiklikus õppekavas sätestatakse:

- 1) lastehoiu ja lasteaia õppekava koostamise põhimõtted;
- 2) alushariduse alusväärtused;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse korraldus, eesmärgid ja põhimõtted;
- 4) õpikäsitus ning õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
- 5) kolmeaastase ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused;
- 6) valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;
- 7) lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted.

(3) Õppe- ja kasvatustegevus lasteaia vanemlaste rahvusvahelise bakalaureuseõppe organisatsiooni (International Baccalaureate Organization) õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 16 sätestatud korras.

(4) Alushariduse riikliku õppekava alusel koostab lasteaed laste arengu ja alushariduse omandamise toetamiseks lasteaia õppekava. Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel lasteaia õppekavast.

(5) Lasteaia direktor koostab koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega lasteaia õppekava ja selle muudatused ning kinnitab need, olles kuulunud ära hoolekogu arvamuse. Lasteaia õppekava avalikustatakse lasteaia veebilehel.

(6) Lasteaed kannab hariduse infosüsteemi alushariduse riikliku õppekava läbinud lapse koolivalmiduskaardi, mis on koostatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppekava alusel.

§ 8. Õppe- ja kasvatustegevuse keel

(1) Munitsipaallasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

(2) Kurdi või kuulmislangusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses võib peale eesti keele kasutada eesti viipekeelt ja viibeldud eesti keelt.

(3) Haridusliku erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses võib vanema kirjalikul nõusolekul peale eesti keele või selle asemel kasutada eesti keelest erinevat keelt, kui põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 47 nimetatud koolivälise nõustamismeeskond on lapsele tõhustatud toe või eritoe rakendamise soovitus andes leidnud, et eestikeelne õppe- ja kasvatustegevus ei ole lapse arengu eripära tõttu talle jõukohane.

(4) Eralasteaed määrab õppekeele eralasteaia põhikirjas. Eralasteaias, kus õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, tagatakse eesti keele õpe alushariduse riikliku õppekava alusel, välja arvatud eralasteaias, mis tegutseb rahvusvahelise bakalaureuseõppe organisatsiooni õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt.

§ 9. Õppeaasta

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

§ 10. Rühma moodustamise alused

(1) Lasteaia direktor moodustab iga lapse vajadusi ja heaolu arvestades lasteaiarühmad.

(2) Laste piirarv lasteaiarühmas on 20.

(3) Lasteaia, kus on lastehoiurühm, võib direktor moodustada liitrühma, milles on lastehoiu pooleteise- kuni kolmeaastased ja lasteaia kolme- kuni seitsmeaastased lapsed. Liitrühmas võib olla kuni 18 last.

(4) Rühmas, kus on tõhustatud tuge või erituge saav laps, on laste piirarv väiksem kui teistes rühmades, arvestades, et üks haridusliku erivajadusega laps täidab kolm kohta.

(5) Lapse heaolu ja arengu toetamiseks võib lasteaia moodustada väiksemaid rühmi. Haridusliku erivajadusega lapsele sobiva suurusega rühma moodustamisel järgitakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitus või

käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud juhul eriarsti hinnangut igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustava tervises seisundi kohta või puude raskusastme tuvastamise otsust.

(6) Lasteaia pidaja võib erandjuhul ja direktori ettepanekul, mille kohta on arvamust avaldanud hoolekogu, suurendada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud rühma piirarvu kuni nelja lapse võrra ning lõikes 3 sätestatud rühma piirarvu kuni kahe lapse võrra.

(7) Otsus suurendada rühma piirarvu tehakse iga rühma kohta eraldi, arvestades iga lapse vajadusi ja heaolu.

§ 11. Rühma töökorraldus

(1) Igas lasteaiarühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul on tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta. Liitühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul on tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja kuni üheksa lapse kohta.

(2) Rühmas, milles on suurendatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 2 sätestatud laste piirarvu, on kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni 12 lapse kohta. Rühmas, milles on suurendatud § 10 lõikes 3 sätestatud laste piirarvu, on kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta.

§ 12. Lapse arengu toetamine

(1) Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest, mille kohaselt osaleb laps õppe- ja kasvatustegevuses suurema osa ajast koos kõigi teiste lastega ja oma õpetaja juhendamisel. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldatakse lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi.

(2) Tugiteenuste tagamiseks loob võimalused lasteaia pidaja ja teenuse osutamist korraldab direktor. Kohaliku omavalitsuse üksusele teiste õigusaktide alusel antud tugiteenuste korraldamisega seotud ülesandeid täidetakse viisil, mis tagab alushariduse omandamise iga lapse individuaalseid vajadusi ja võimeid arvestades.

(3) Lapse arengu toetamiseks määrab direktor tugiteenuste koordineerija, kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist. Direktori võib tugiteenuste koordineerijaks määrata lasteaia pidaja.

(4) Tugiteenuste koordineerija toetab ja juhendab õpetajaid lapse esmase toe kavandamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajatele ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning põhikooli ülemineku toetamiseks.

(5) Õpetajad jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lasteaias ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud põhimõtetest.

(6) Vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaias põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti (edaspidi koos *tugispetsialistid*) teenus.

(7) Kui ilmneb lapse andekus, pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaias vajaduse korral lisajuhendamist.

(8) Lasteaed kannab andmed osutatud tugiteenuse ja teenuseosutaja kohta hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgsel kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

§ 13. Lapsele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

(1) Lapsel on õigus saada tema vajadustele vastavat tuge vajaduse tuvastamise hetkest alates. Vajadus tuvastatakse lasteaiale sellekohaste objektiivsete andmete saabumise või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmisega. Lapsele vajaliku toe väljaselgitamisel ja tagamisel loob lasteaed eeldused koostööks vanemaga.

(2) Kui lapsel ilmneb vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest vanemat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

(3) Lapsele, kellel on kohanemiskursi või tekib mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel, pakub lasteaed üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialisti teenust ja vajaduse korral õpet individuaalselt või alarühmas.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, rakendatud tugimeetmed ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta märgitakse lapse individuaalse arengu jälgimise kaardile.

(5) Vajaduse korral koostab rühmaõpetaja koostöös abiõpetaja, tugispetsialisti ja vanemaga lapsele alushariduse riikliku õppekava alusel individuaalse arenduskava.

(6) Kui lasteaia tagatud üldine tugi ei anna lapse arenguks soovitud tulemusi, teeb tugiteenuste koordineerija vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole tõhustatud toe või eritoe rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks.

(7) Koolivälise nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks soovitud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 4 alusel kehtestatud korras.

(8) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus kantakse hariduse infosüsteemi pärast seda, kui vanem on andnud nõusoleku soovitud rakendada. Nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

§ 14. Tõhustatud toe ja eritoe rakendamine

(1) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab lasteaed tõhustatud tuge või erituge. Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus ei ole tõhustatud toe või eritoe rakendamisel nõutav, kui lapsel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervises seisund või tuvastatud puude raskusaste. Last, kellele rakendatakse tõhustatud tuge või erituge, käsitatakse haridusliku erivajadusega lapsena.

(2) Tõhustatud tuge rakendatakse lapsele, kes oma arengu eripära tõttu vajab:

- 1) vähemalt üht tugispetsialisti teenust;
- 2) spetsiifilist õppe- ja kasvatustegevuse korraldust, keskkonda, metoodikat või spetsiifilisi vahendeid ning
- 3) individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni 12 lapsega rühmas.

(3) Erituge rakendatakse lapsele, kes oma arengu eripära tõttu vajab:

- 1) mitut tugispetsialisti teenust;
- 2) kohandusi mitmes käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud valdkonnas ning
- 3) pidevat individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni kuue lapsega rühmas.

(4) Haridusliku erivajadusega lapse hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ja koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, kohandused õppes, rakendatud tugimeetmed ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta märgitakse lapse individuaalse arengu jälgimise kaardile.

(5) Vähemalt korra õppeaastas ja siis, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppemas, hindab tugiteenuste koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitud toe rakendamise mõju ning teeb direktorile ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(6) Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on lasteaial õigus vajalikus mahus ja ulatuses töödelda teise lasteaia ja koolivälise nõustamismeeskonna poolt hariduse infosüsteemi kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovitud ning tuge saavale lapsele rakendatud tugimeetmete kohta.

§ 15. Lapse lasteaiaast väljaarvamine

(1) Laps arvatakse lasteaiaast välja:

- 1) kui vanem on lasteaiale esitanud sellekohase taotluse;
- 2) kui laps asub täitma õppimiskohustust;
- 3) kui lapsel puuduvad Eesti elukoha andmed, välja arvatud juhul, kui lasteaiale on teada, et laps viibib Eestis ning vanem on lasteaiale esitanud kinnituse, et soovib lasteaia kohta jätkuvalt kasutada;
- 4) lapse surma korral.

(2) Eralasteaial on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud väljaarvamise alustele õigus arvata laps lasteaiaast välja osalustasu pikaajalise võlgnevuse tõttu.

(3) Lapse lasteaiaast väljaarvamise otsuse teeb direktor, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud.

2. jagu

Lasteaia tegevuse korraldamise alused

§ 16. Lasteaia tegevuse korraldamine

(1) Lasteaia tegevust võib korraldada munitsipaal- või eralasteaias. Munitsipaallasteaia pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus ja eralasteaia pidaja on eraõiguslik juriidiline isik. Lasteaed asutatakse lasteaia pidaja otsusega.

(2) Lasteaial on põhimäärus või põhikiri, milles sätestatakse vähemalt lasteaia asukoht ja tegevuskohad, nimetus, struktuur ning õppekeel või õppekeeled. Lasteaia põhimäärus või põhikiri kehtestatakse ja seda muudetakse lasteaia pidaja kehtestatud korras.

(3) Eralasteaia tegevuse korraldamise ja alushariduse pakkumise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras tegevusloaga.

(4) Lasteaia pidaja otsusel võib lasteaed tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas. Sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

§ 17. Lasteaia ümberkorraldamine

(1) Lasteaed korraldatakse ümber lasteaia pidaja otsuse alusel. Lasteaia ümberkorraldamise otsus tehakse arvestusega, et sellest tuleb teavitada Haridus- ja Teadusministeeriumi, lasteaeda ja vanemaid hiljemalt viis kuud enne õppeaasta algust.

(2) Lasteaed korraldatakse ümber järgmiselt:

- 1) lasteaiaid ühendatakse üheks lasteaiaiks, kusjuures ühendatavad lasteaiaid lõpetavad tegevuse ja nende baasil moodustatakse uus lasteaed;
- 2) lasteaed liidetakse teise lasteaiaiga ja liidetav lasteaed lõpetab tegevuse;
- 3) lasteaed jaotatakse vähemalt kaheks lasteaiaiks ja jagunev lasteaed lõpetab tegevuse;
- 4) lasteaed eraldatakse teisest lasteaiaist ning selle tulemusena asutatakse uus lasteaed ja säilib esialgne lasteaed.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud juhtudel taotletakse ümberkorraldamise tulemusel asutatud uuele eralasteaiale tegevusloba.

(4) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli ümberkorraldamisel, kooli pidamise üleandmisel ja tegevuse lõpetamisel kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.

§ 18. Lasteaia kodukord

(1) Direktor koostab koostöös töötajatega kodukorra. Kodukorras sätestatakse laste ja lasteaia töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustava olukorra ennetamise, sellele reageerimise, juhtumist teavitamise ja selle lahendamise kord.

(2) Kodukorra kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse. Lasteaia kodukord on lapsele, vanemale ja lasteaia töötajale täitmiseks kohustuslik ning see avalikustatakse lasteaia veebilehel.

(3) Lasteaed võib laste ja lasteaia töötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ja olukorrale reageerimiseks ning lasteaia vara kaitsmiseks kasutada lasteaia territooriumil pilti edastavat ja salvestavat jälgimisseadmistikku. Lasteaed säilitab salvestist kuni üks kuu salvestamise päevast arvates. Kui on alust arvata, et salvestisele on jäänud süütegu, edastab lasteaed salvestise esimesel võimalusel politseile.

(4) Jälgimisseadmistiku kasutamise kord sätestatakse lasteaia kodukorras.

§ 19. Lasteaia arengukava ja sisehindamine

(1) Lasteaia järjepideva arengu tagamiseks koostab direktor koostöös töötajate, lasteaia pidaja ja hoolekoguga lasteaia arengukava. Arengukava tehakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukava koostamisel arvestatakse sisehindamise tulemustes esile toodud tugevustega ja paremusvaldkondadega ning riskianalüüsi tulemustega.

(2) Direktor viib koostöös töötajatega läbi lasteaia sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteaia järjepidev areng. Lasteaia sisehindamise korra kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.

(3) Lasteaia pidaja kinnitab lasteaia arengukava ja loob võimalused arengukava eesmärgi täita. Arengukava täitmise eest vastutab lasteaia direktor.

(4) Lasteaia arengukava avalikustatakse lasteaia veebilehel.

3. jagu

Munitsipaallasteaia pidamine

§ 20. Nõuded kohaliku omavalitsuse üksusele ja tema peetavale lasteaiale

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab tema peetava lasteaia vastavuse kõigile käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides munitsipaallasteaiale sätestatud nõuetele.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus lõpetab Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel munitsipaallasteaia tegevuse, kui:

- 1) haldusjärelevalve käigus on tuvastatud, et lasteiaia või kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega ning lasteaed ja kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtpäevaks ja korras täitnud haldusjärelevalveorgani ettekirjutust;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtpäevaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud teavitust tegevust alustanud või on rohkem kui üheks õppeaastaks tegevuse peatanud.

§ 21. Haridus- ja Teadusministeeriumi ning vanemate teavitamine

- (1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi otsusest asutada munitsipaallasteaed hiljemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust ning otsusest selle tegevus peatada või lõpetada hiljemalt viis kuud enne tegevuse peatamist või lõpetamist.
- (2) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi munitsipaallasteaia tegevuskoha muutmisest hiljemalt kaks kuud enne tegevuskoha muutmist.
- (3) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab vanemaid munitsipaallasteaia tegevuse lõpetamise või peatamise otsusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamist või peatamist.
- (4) Haridus- ja Teadusministeerium kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused hariduse infosüsteemi.

4. jagu **Eralasteaia pidamine**

§ 22. Tegevusloa taotlemine

- (1) Tegevusloa annab eralasteaia pidajale õiguse pakkuda alusharidust kindlas tegevuskohas. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa taotlus esitatakse Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust.
- (2) Tegevusloa antakse eralasteaia pidajale, kui ta on esitanud taotluse ning täidetud on järgmised nõuded:
 - 1) lasteiaia pidaja tagab lasteiaia kestlikkuse, sealhulgas piisava rahastuse;
 - 2) lasteiaias on lasteiaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvul kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;
 - 3) lasteiaia pidaja on kehtestanud käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava põhikirja;
 - 4) lasteiaial on käesoleva seaduse § 7 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastav õppekava;
 - 5) lasteiaial on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus, mis vastavad käesoleva seaduse § 4 alusel kehtestatud nõuetele;
 - 6) lasteiaia pidaja tagab kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja eralasteaiale sätestatud nõuete täitmise.
- (3) Kui eralasteaias on hoiurühm, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele:
 - 1) lasteiaia õppekava sisaldama käesoleva seaduse § 36 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastavat lastehoiu õppekava;
 - 2) lasteiaia pidaja tagama kõikide käesolevas seaduses eralastehoiu pidajale ja eralastehoiule sätestatud nõuete täitmise, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisustega.
- (4) Tegevusloa taotlusele lisatakse:
 - 1) lasteiaia asutamise otsus;
 - 2) arengukava, mis sisaldab andmeid lasteiaia tegevuse kestlikkuse kohta käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel, sealhulgas andmed piisava rahastuse olemasolu või allika kohta, samuti eralasteaia pidaja suutlikkuse kohta tagada kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja eralasteaiale sätestatud nõuete täitmine;
 - 3) eralasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab lasteiaia õppe- ja kasvatustegevuse mahtu arvestades piisava arvu kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid lasteiaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks;
 - 4) eralasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja lasteiaiale sätestatud nõuete täitmise;
 - 5) lasteiaia põhikiri;
 - 6) lasteiaia õppekava;
 - 7) pädevate asutuste hinnang, mis kinnitab õpi- ja kasvukeskkonnaks kavandatavate ruumide, hoonete, maa-ala ja sisustuse vastavust käesoleva seaduse § 4 alusel kehtestatud nõuetele;
 - 8) andmed riigilõivu tasumise kohta.

(5) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 esitatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad käesoleva paragrahvi lõiget 2 ja 3 sätestatud asjaolusid.

§ 23. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul taotluse esitamisest arvates. Tegevusloa muutmise alus on tegevuskoha muutmine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või muutmisest, kui tegevusloa andmise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või eralasteaia pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 22 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmist. Kui taotleja ei ole tõendanud nimetatud nõuete täitmist kõigis tegevuskohtades, on Haridus- ja Teadusministeeriumil õigus anda tegevusluba või seda muuta vaid nendes tegevuskohtades tegutsemiseks, kus nende nõuete täitmine on tõendatud.

(3) Kui eralasteaia pidaja muudab lasteaia tegevuskohta pärast tegevusloa saamist, esitab ta hariduse infosüsteemi kaudu tegevusloa muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lasteaia pidaja esitab käesoleva seaduse § 22 lõike 4 punktides 3 ja 7 nimetatud dokumendid, andmed või teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõiget 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks taotluses märgitud e-posti aadressi kaudu. Lasteaia andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 24. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustel tegevusloa kehtetuks tunnistamisele selle kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riiklik järelevalveorgan on tuvastanud, et eralasteaia või eralasteaia pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lasteaed või lasteaia pidaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, on rohkem kui üheks õppeaastaks tegevuse peatanud või on tegevuse lõpetanud;
- 4) lasteaias ei ole lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvul kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;
- 5) riiklik järelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tunnistada tegevusluba kehtetuks.

(2) Eralasteaia pidaja teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust lasteaia tegevuse lõpetamise otsusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamist. Kui lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lasteaia pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning oma tegevuskoha kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemis märgitud e-posti aadressi kaudu.

5. jagu Lasteaia juhtimine

§ 25. Lasteaia juhtimine

(1) Lasteaia tegevust juhib direktor. Direktori ülesanne on tagada käesolevas seaduses sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse korraldusega seotud ülesannete ja lasteaia õppekava täitmine ning töötajate ja ressurside otstarbekas ja tulemuslik juhtimine koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate ja hoolekoguga. Direktor annab kord aastas hoolekogule ülevaate lasteaia õppe- ja kasvatustegevusest.

(2) Lasteaia pidaja võib luua õppejuhi ametikoha lasteaia õppekava rakendamise ning õpi- ja kasvukeskkonna nõuete tagamise, sealhulgas õpetajate ja abiõpetajate ning teiste töötajate professionaalsuse toetamise ja täienduskoolituse, ning vanematega koostöö korraldamisega seotud ülesannete täitmiseks.

(3) Direktoril on õigus sõlmida töötajatega töölepinguid ning neid muuta ja lõpetada töölepingu seaduses sätestatud korras, arvestades käesoleva seaduse §-des 27 ja 37 sätestatud erisusi.

(4) Munitsipaallasteaia direktori ametikoha täitmiseks korraldatakse avalik konkurss. Konkursi kuulutab välja ja selle korra kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus. Konkursi korraldamise kaasatakse hoolekogu liikmed vastavalt käesoleva seaduse § 26 lõike 5 punktile 6. Direktoriga sõlmib töölepingu, seda muudab ja selle ütle üles kohaliku omavalitsuse üksus.

(5) Eralasteaia pidaja loob eralasteaias kollegiaalse juhtorgani, kellele kohaldatakse käesolevas seaduses hoolekogu kohta sätestatud.

§ 26. Hoolekogu

(1) Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on vanemate, lasteaia töötajate ja lasteaia pidaja koostöös suunata, planeerida ja jälgida õppe- ja kasvatustegevust ning luua selleks paremaid tingimusi.

(2) Hoolekogusse kuuluvad vanemate esindajad, kes moodustavad hoolekogu koosseisu enamuse, õpetajate esindaja ja lasteaia pidaja esindaja. Vanemate esindajad ei pea moodustama hoolekogu enamust, kui lasteaias on vähem kui kolm rühma.

(3) Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse lasteaia pidaja kehtestatud korras ning avalikustatakse lasteaia veebilehel.

(4) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja põhikooli hoolekogu õigused ja kohustused tulenevad käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest. Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõike 1 alusel kehtestatud korras.

(5) Hoolekogu täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) avaldab arvamust lasteaia õppekava kohta;
- 2) avaldab arvamust lasteaia kodukorra kohta;
- 3) avaldab arvamust õpetajate, tugispetsialistide ja õppejuhi ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi korra kohta;
- 4) avaldab arvamust lasteaia sisehindamise korra kohta;
- 5) osaleb lasteaia arengukava koostamisel;
- 6) munitsipaallasteaia puhul osaleb endi hulgast valitud liikme kaudu direktori ametikoha täitmiseks konkursi korraldamises, kusjuures valitud liige ei või olla lasteaia pidaja esindaja;
- 7) avaldab arvamust munitsipaallasteaia eelarveprojekti kohta;
- 8) teeb ettepanekuid direktorile ja lasteaia pidajale lastele soodsa õpi- ja kasvukeskkonna tagamiseks;
- 9) munitsipaallasteaia puhul avaldab arvamust toidukulu päevamaksumuse kohta;
- 10) täidab teisi seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega talle pandud ülesandeid ning teeb lasteaiale või lasteaia pidajale ettepanekuid lasteaiaiga seotud küsimuste paremaks lahendamiseks.

(6) Hoolekogul on õigus saada direktorilt ja lasteaia pidajalt oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

(7) Hoolekogu töövorm on koosolek. Hoolekogu koosolekud protokollitakse. Protokollide säilitamise ja avalikustamise tingimused ja kord kehtestatakse hoolekogu töökorras.

6. jagu Töötajad

§ 27. Lasteaia töötajad

(1) Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on rühmaõpetaja, muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja (edaspidi koos *õpetaja*), direktor, õppejuht, abiõpetaja ja tugispetsialistid. Lasteaia pidaja võib käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks luua täiendavaid ametikohti.

(2) Lasteaia pidaja tagab, et lasteaia töötajate üldarv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamiseks.

(3) Direktor korraldab õpetajate, tugispetsialistide ja õppejuhi ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi. Konkursi korra ja tingimused koostab ja kinnitab direktor, olles kuulunud ära hoolekogu arvamuse.

(4) Kui õpetaja ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamine, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(5) Kõrghariduse tasemel õpetajakoolitust läbiva isikuga võib direktor käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul sõlmida tähtjalise töölepingu kuni kolmeks aastaks.

(6) Kui abiõpetaja ametikohale ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat abiõpetajat, võib direktor sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamist, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul korraldab direktor ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(8) Lasteaia tugispetsialistidel on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(9) Lasteaed või lasteaia pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed käesoleva paragrahvi lõike 1 esimeses lauses sätestatud lasteaia töötajate ja töösuhete, sealhulgas töötajate omandatud kvalifikatsiooni kohta.

§ 28. Õpetaja ja abiõpetaja

(1) Õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaias läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist. Õpetajal on õppe- ja kasvatustegevuses juhtiv ning abiõpetajal õpetajat abistav roll.

(2) Õpetaja ja abiõpetaja arendavad järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidaja loob võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.

§ 29. Kvalifikatsiooninõuded

(1) Lasteaia direktori kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Lasteaia õppejuhi kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(3) Lasteaiaõpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja õpetaja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või kõrgharidus, pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(4) Rühmas, kus on erituge või tõhustatud tuge saav laps, peavad õpetajal lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kvalifikatsiooninõuete täitmisele olema eripedagoogilised kompetentsid.

(5) Lasteaia abiõpetaja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud õpetaja pedagoogilised kompetentsid on kirjeldatud õpetaja kutsestandardis ning lõikes 5 nimetatud abiõpetaja pedagoogilised kompetentsid on kirjeldatud lapsehoidja kutsestandardis.

(7) Tugispetsialistidele kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõigetes 7–10 sätestatud kvalifikatsiooninõudeid.

(8) Käesolevas paragrahvis nimetatud kompetentside olemasolu hindab tööandja.

(9) Välisriigis omandatud õpetaja, abiõpetaja või tugispetsialisti kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

3. peatükk

Õigused ja kohustused lastehoius ja lasteaias

§ 30. Lapse õigused

Lapsel on õigus tema heaolu ja arengut toetavale ning soodustavale õpi- ja kasvukeskkonnale. Lapsel on õigus väljendada oma arvamust ning sellega peab vastavalt lapse vanusele ja arengule arvestama.

§ 31. Vanema õigused ja kohustused

(1) Vanemal on õigus:

- 1) saada käesolevas seaduses sätestatud korras lastehoiult ja lasteaialt tuge lapse arengu ning tema alushariduse omandamise toetamisel;
- 2) saada lastehoiult ja lasteaialt teavet õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta;
- 3) osaleda käesolevas seaduses sätestatud korras lasteaia hoolekogu töös;
- 4) teha lastehoiule ja lasteaiale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks.

(2) Vanemal on kohustus:

- 1) esitada lastehoiule ja lasteaiale oma kontaktandmed ning teatada nende muutumisest;
- 2) teha lastehoiuga ja lasteaiaga koostööd lapse arengu toetamiseks ning lapsele tugiteenuste võimaldamiseks;

- 3) pöörduda lastehoiu või lasteaia ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole;
- 4) tagada lapse arenguks ja alushariduse omandamiseks soodsad tingimused ja katta sellega kaasnev kulu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi;
- 5) teavitada kirjalikult lastehoiu pidajat või lastehoidu ja lasteaia direktorit lapse terviseseisundist tulenevatest eritingimustest, mille alusel kohandatakse võimaluste piires lapse päevakava, õpi- ja kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevust;
- 6) teha lastehoiuga ja lasteaia koostööd käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

§ 32. Lastehoiu, lasteaia ja nende pidaja õigused ning kohustused

- (1) Lastehoiul, lasteaial ja nende pidajal on õigus:
 - 1) korraldada lastehoiu ja lasteaia vahelist koostööd ning koostööd kogukonna, põhikooli ja muude asutustega;
 - 2) pöörduda vanema poole tema käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks ja rakendada teisi lapse õiguste kaitsega seotud meetmeid.
- (2) Lastehoiu pidajal ja lasteaia pidajal on kohustus tagada lapsele kvaliteetne alusharidus ning turvaline õpi- ja kasvukeskkond.
- (3) Lastehoiul ja lasteaial on kohustus:
 - 1) teavitada vanemat õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest;
 - 2) jälgida regulaarselt lapse arengut ning anda vanemale sellekohast tagasisidet;
 - 3) pakkuda lapsele käesolevas seaduses sätestatud korras tuge;
 - 4) nõustada vanemat lapse arengu ja alushariduse küsimustes.

4. peatükk Lastehoid

§ 33. Lastehoiu tegevuse korraldamine

- (1) Lastehoiu tegevust võib korraldada munitsipaal- või eralastehoius. Munitsipaallastehoiu pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus. Eralastehoiu pidaja on eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja.
- (2) Lastehoid asutatakse lastehoiu pidaja otsusega. Eralastehoiu korraldamise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras tegevusloaga. Lastehoid võib tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas, sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades. Eralastehoid võib tegutseda ka elamus ja elamumaal.
- (3) Lastehoid kutsub vanematega tehtava koostöö edendamiseks vähemalt kaks korda aastas kokku vanemate koosoleku. Vanemate koosolekut ei pea kokku kutsuma lasteaia hoiurühmas.

§ 34. Rühma töökorraldus

- (1) Lastehoiurühmas võib olla kuni 15 last. Kuni kolmeaastaste lastehoiurühmas, milles töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, võib olla kuni 16 last. Kolme- kuni seitsmeaastaste lastehoiurühmas, milles töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, võib olla kuni 20 last.
- (2) Lastehoiu pidaja võib moodustada liitrühma, milles on pooleteise- kuni seitsmeaastased lapsed. Liitrühmas võib olla kuni 15 last. Liitrühmas, milles töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, võib olla kuni 18 last.
- (3) Lastehoiurühma tööaja jooksul on tagatud lapsehoidja iga viie lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul ja iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste puhul. Liitrühma tööaja jooksul on tagatud lapsehoidja iga viie lapse kohta.
- (4) Kui lastehoiurühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, peab rühma tööaja jooksul olema tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja iga kaheksa lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul, iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste puhul ning iga üheksa lapse kohta liitrühmas.

§ 35. Lastehoiu õppe- ja kasvatustegevuse keel

- (1) Lastehoiu õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles.
- (2) Kurdi või kuulmislangusega lapse kasvatuseele puhul kohaldatakse käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud.

(3) Lapse puhul, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervise seisund või tuvastatud puude raskusaste, võib vanema kirjalikul nõusolekul eesti keele kõrval või asemel kasutada eesti keelest erinevat keelt.

§ 36. Lastehoiu õppekava

(1) Lapse üldoskuste arengu toetamiseks koostab lastehoid koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega riikliku õppekava alusel lastehoiu õppekava. Lastehoid lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel lastehoiu õppekavast. Lastehoiu õppekava avalikustatakse lastehoiu veebilehel.

(2) Lastehoiu õppekavas esitatakse:

- 1) lastehoiu eripära ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- 2) kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused ning lapse üldoskuste toetamise põhimõtted ja korraldus, sealhulgas õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ja korraldus;
- 3) lapse arengu hindamise ning toetamise põhimõtted, dokumenteerimine ja korraldus;
- 4) vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus;
- 5) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

§ 37. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad lastehoius

(1) Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on lapsehoidja, õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialistid.

(2) Lastehoiu pidaja korraldab õpetajate ja tugispetsialistide ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi. Konkursi korra ja tingimused koostab ja kinnitab lastehoiu pidaja.

(3) Kui õpetaja ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lastehoiu õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ja lapse üldoskuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sellisel juhul korraldab lastehoiu pidaja ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(4) Kõrghariduse tasemel õpetajakoolitust läbiva isikuga võib lastehoiu pidaja käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul sõlmida tähtjalise töölepingu kuni kolmeks aastaks.

(5) Kui abiõpetaja ametikoha täitmiseks ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat abiõpetajat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada lastehoiu õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ja lapse üldoskuste saavutamist, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Kui lapsehoidja ametikoha täitmiseks ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat lapsehoidjat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtjalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada lastehoiu õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ja lapse üldoskuste saavutamist, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(7) Lastehoiu tugispetsialistidel on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(8) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed lastehoius töötavate õpetajate, lapsehoidjate, abiõpetajate ja tugispetsialistide ning töösuhete, sealhulgas töötajate omandatud kvalifikatsiooni kohta.

(9) Lasteaia, milles on lastehoiurühm, on lasteaia direktoril käesolevas paragrahvis lastehoiu pidajale ja lastehoiule antud pädevus.

§ 38. Kvalifikatsiooninõuded

(1) Lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja 4. taseme lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Kui lapsehoidja töötab lastehoiurühmas, kus on laps, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervise seisund või tuvastatud puude raskusaste, on lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded vähemalt keskharidus ja 5. taseme lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(3) Välisriigis omandatud lapsehoidja kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

(4) Õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialisti kvalifikatsiooninõuded on sätestatud käesoleva seaduse §-s 29.

§ 39. Lapse arengu toetamine lastehoius

(1) Lapsehoidja, õpetaja ja abiõpetaja jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lastehoius ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse lastehoiu õppekavas kirjeldatud põhimõtetest.

(2) Lastehoius hindab laste kõne arengut vähemalt üks kord aastas eripedagoog või logopeed, välja arvatud rühmas, kus töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja.

(3) Vajaduse korral tagatakse lapsele lastehoius eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti teenus, mis vastab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale. Tugispetsialistide teenuste osutamiseks loob võimalused lastehoiu pidaja ja teenuse osutamist korraldab lastehoid.

(4) Eralastehoius käivale lapsele, kellele kohaliku omavalitsuse üksus on võimaldanud lastehoiukoha käesoleva seaduse § 5 alusel, tagab käesoleva paragrahvi lõikes 3 kirjeldatud tugispetsialisti teenused kohaliku omavalitsuse üksus.

(5) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab osutatud tugiteenuse ja teenuse osutaja andmed hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgsel kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

§ 40. Lapse lastehoiust väljaarvamine

(1) Laps arvatakse lastehoiust välja:

- 1) kui vanem on lastehoiule esitanud sellekohase taotluse;
- 2) kui laps hakkab kasutama lasteaiakohta või asub täitma õppimiskohustust;
- 3) kui lapsel puuduvad Eesti elukoha andmed, välja arvatud juhul, kui lastehoiule on teada, et laps viibib Eestis, ning vanem on lastehoiule esitanud kinnituse, et soovib lastehoiukohta jätkuvalt kasutada;
- 4) lapse surma korral.

(2) Eralastehoiul on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lapse lastehoiust väljaarvamise alustele õigus arvata laps lastehoiust välja lastehoiuteenuse tasu pikaajalise võlgnevuse tõttu.

§ 41. Munitsipaallastehoiu pidamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab, et tema peetav lastehoid vastab kõigile käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides munitsipaallastehoiule sätestatud nõuetele.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus lõpetab Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel munitsipaallastehoiu tegevuse, kui:

- 1) haldusjärelevalve teostamisel on tuvastatud, et lastehoiu või kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega ning ettenähtud tähtpäevaks ja korras ei ole täidetud järelevalveorgani ettekirjutust;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtpäevaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 42 sätestatud teavitust alustanud või kohaliku omavalitsuse üksus on rohkem kui üheks õppeaastaks lastehoiu tegevuse peatanud.

§ 42. Haridus- ja Teadusministeeriumi ning vanemate teavitamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi otsusest asutada munitsipaallastehoid hiljemalt kaks kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust ning otsusest selle tegevus peatada või lõpetada hiljemalt viis kuud enne tegevuse peatamist või lõpetamist.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi munitsipaallastehoiu tegevuskoha muutmise kohta hiljemalt kaks kuud enne tegevuskoha muutmist.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab vanemaid munitsipaallastehoiu tegevuse lõpetamise või peatamise otsusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamist või peatamist.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused hariduse infosüsteemi.

§ 43. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa annab eraõiguslikule juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale õiguse korraldata lastehoidu kindlas tegevuskohas. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa taotlus esitatakse Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne eralastehoiu tegevuse algust.

(2) Tegevusloa antakse, kui isik on täitnud järgmised nõuded:

- 1) isik tagab eralastehoiu kestlikkuse, sealhulgas piisava rahastuse;
- 2) lastehoius töötab käesoleva seaduse §-s 34 nõutav arv kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid, et tagada kavandatava arvu ja kavandatavas vanuses laste hoidmine ja nende arengu toetamine;
- 3) isik tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule kehtestatud nõuete täitmise;
- 4) lastehoiul on käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud nõuetele vastav õppekava;
- 5) lastehoiul on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja piisav sisustus, mis vastavad käesoleva seaduse § 4 alusel kehtestatud nõuetele;
- 6) käesoleva lõike punktis 5 nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi.

(3) Tegevusloa saamiseks esitatakse lisaks taotlusele ja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatudle:

- 1) andmed, et eralastehoiu pidajal on võimekus tagada lastehoiu kestlikkus, sealhulgas piisav rahastus;
- 2) lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab lastehoius piisavalt õppe- ja kasvatusetegevusega seotud töötajaid kavandatava arvu ja kavandatavas vanuses laste hoidmiseks ja nende arengu toetamiseks ning et ta tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule sätestatud nõuete täitmise;
- 3) pädevate asutuste hinnang, et tegevuskohaks kavandatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus vastavad käesoleva seaduse § 4 alusel kehtestatud nõuetele ning võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi;
- 4) kui lastehoiu tegevus on eluruumides, siis eluruumi kasutava täisealise isiku tervisetõend nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta;
- 5) lastehoiu õppekava;
- 6) andmed riigilõivu tasumise kohta.

(4) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad lõikes 2 sätestatud asjaolusid.

§ 44. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul pärast taotluse esitamist. Tegevusloa muutmise alus on tegevuskoha muutmine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või selle muutmisest, kui tegevusloa saamise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lastehoiu pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 43 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmist. Kui taotleja ei ole tõendanud nimetatud nõuete täitmist kõigis tegevuskohtades, on Haridus- ja Teadusministeeriumil õigus anda tegevusloa või seda muuta vaid nendes tegevuskohtades tegutsemiseks, kus nende nõuete täitmine on tõendatud.

(3) Kui eralastehoiu pidaja muudab pärast tegevusloa saamist tegevuskohta, esitab ta Haridus- ja Teadusministeeriumile tegevusloa muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lastehoiu pidaja esitab selleks tegevusloa muutmise taotluse ning käesoleva seaduse § 43 lõike 3 punktides 2, 3 ja 4 nimetatud dokumendid, andmed või teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks taotluses märgitud e-posti aadressi kaudu. Lastehoiu andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 45. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustel tegevusloa kehtetuks tunnistamisele selle kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riikliku järelevalve teostamisel tuvastatakse, et eralastehoiu pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lastehoiu pidaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv ei vasta käesoleva seaduse §-s 34 sätestatudle;
- 4) riiklik järelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tegevusloa kehtetuks tunnistada;
- 5) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud või on rohkem kui üheks õppeaastaks tegevuse peatanud.

(2) Eralastehoiu pidaja teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust lastehoiu tegevuse lõpetamise otsusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamist. Kui lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lastehoiu pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning oma tegevuskohta kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi märgitud e-posti aadressi kaudu.

5. peatükk

Lastehoiu ja lasteaia rahastamine

§ 46. Munitsipaallastehoiu ja -lasteaia rahastamine

- (1) Munitsipaallastehoiu ja -lasteaia rahastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest.
- (2) Kooskõlas riigieelarve seadusega antakse kohaliku omavalitsuse üksusele toetust käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 ja § 37 lõikes 1 nimetatud õpetajate täienduskoolituseks, eesti keele õppeks ja õppevara soetamiseks.
- (3) Osalustasu munitsipaallastehoiust ja -lasteaia lapse kohta ei või ületada 20 protsenti töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäärast. Lapse toidukulu katab vanem.
- (4) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab munitsipaallastehoiu ja -lasteaia osalustasu ja toidukulu päevamaksumuse, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt laste arvust perekonnas, sotsiaalmajanduslikust taustast või muudest asjaoludest. Toidukulu on toidu valmistamise, sealhulgas toiduainete kulu.
- (5) Munitsipaallastehoiu- ja -lasteaia tagamisel teise kohaliku omavalitsuse üksuse munitsipaallasteaias või -lastehoius käesoleva seaduse §-s 5 sätestatud korras lepivad kohaliku omavalitsuse üksused kokku koha maksumusega seotud kulu tasumise korra.

§ 47. Eralastehoiu ja -lasteaia rahastamine

- (1) Eralastehoiu pidaja tagab eralastehoiu rahastamise. Eralastehoiul on oma eelarve, mille kinnitab eralastehoiu pidaja. Eralasteia pidaja tagab eralasteia rahastamise. Eralasteial on oma eelarve, mille kinnitab eralasteia pidaja.
- (2) Munitsipaallastehoiukoha tagamisel eralastehoiust ja munitsipaallasteaiakoha tagamisel eralasteaias käesoleva seaduse §-s 5 sätestatud korras kohaldatakse eralastehoiu ja -lasteaia rahastamisele §-s 46 sätestatud arvestusega, et osalustasu ei või olla suurem kui munitsipaallastehoiust ja -lasteaia.
- (3) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab eralastehoiu ja -lasteaia toetamise tingimused ja korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

6. peatükk

Järelevalve

§ 48. Teenistuslik, riiklik ja haldusjärelevalve

- (1) Teenistuslikku järelevalvet munitsipaallastehoiu ja -lasteaia tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse üle teostab kohaliku omavalitsuse üksus.
- (2) Haldusjärelevalvet munitsipaallastehoiu, -lasteaia ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle ning riiklikku järelevalvet eralastehoiu, -lasteaia ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle, et tagada lapse arengu toetamine, alushariduse kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääs, õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine ja kvaliteet, teostab Haridus- ja Teadusministeerium.
- (3) Kui riikliku või haldusjärelevalve käigus on tuvastatud direktori, õppejuhi, õpetaja, tugispetsialisti, abiõpetaja või lapsehoidja mittevastavus kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud järelevalveasutusel õigus teha ettekirjutus:
 - 1) ametikoha täitmiseks isikuga, kes vastab kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele;
 - 2) töölepingu lõpetamiseks isikuga, kes ei vasta kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele.
- (4) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 4 alusel kehtestatud terviseohutuse nõuete täitmise üle teostab Terviseamet.

§ 49. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korraldusseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51, 52 ja 53 nimetatud riikliku järelevalve erimeetmeid korraldusseaduses sätestatud alusel ja korras.

7. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted ja järelhindamine

§ 50. Koolitus- ja tegevuslubade kehtivus

(1) Eralasteaia pidajatele erakooliseaduse alusel enne 2025. aasta 1. septembrit väljastatud tegevusload loetakse alates 2025. aasta 1. septembrist tegevuslubadeks, mis on antud käesoleva seaduse alusel.

(2) Munitsipaallasteaia pidajatele koolieelse lasteasutuse seaduse alusel enne 2025. aasta 1. septembrit väljastatud koolitusload loetakse alates 2025. aasta 1. septembrist kehtetuks.

§ 51. Lasteaia tegevuse vastavusse viimine käesoleva seaduse nõuetega

(1) Kui koolieelse lasteasutuse seaduse või erakooliseaduse alusel tegutseva lasteaia tegevus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud lasteaia kohta sätestatud nõuetele, viib lasteaia pidaja tegevuse nõuetega vastavusse viivitamata, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.

(2) Lasteaia pidaja teatab hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks Haridus- ja Teadusministeeriumile lasteaia tegevuskohad hariduse infosüsteemi kaudu.

§ 52. Tegevusloa ja koolitusloa taotluse menetlemine

Enne 2025. aasta 1. septembrit erakooliseaduse alusel esitatud tegevusloa taotlusi ja koolieelse lasteasutuse seaduse alusel esitatud koolitusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras.

§ 53. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine lastehoiuks

(1) Eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba, esitab hiljemalt 2025. aasta 1. detsembriks Sotsiaalkindlustusametile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse, milles märgib, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse osutajana. Kui isik ei esita Sotsiaalkindlustusametile majandustegevuse jätkamise avaldust, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa alates 2026. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba, esitab hiljemalt 2025. aasta 1. detsembriks Sotsiaalkindlustusametile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse, milles märgib, kas ta jätkab lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse osutajana. Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei esita Sotsiaalkindlustusametile käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud avaldust, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa alates 2026. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(3) Kui eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba kuni 2026. aasta 1. septembrini või kuni käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras lapsehoiuteenuse tegevusloa lugemiseni käesoleva seaduse § 43 alusel antud tegevusloaks.

(4) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 2 kohase avalduse, et ta jätkab lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba kuni 2026. aasta 1. septembrini.

(5) Kui isik on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse majandustegevuse jätkamiseks suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse osutajana, kohaldatakse talle sotsiaalhoolekande seaduse § 160⁷ lõikes 2 sätestatud.

(6) Enne 2025. aasta 1. septembrit sotsiaalhoolekande seaduse alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetleb Sotsiaalkindlustusamet taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatud.

(7) Kui isik on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et ta jätkab majandustegevust või lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, siis alates 2025. aasta 1. detsembrist korraldab tema lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloaga ja lastehoiu pidamisega seotud õigusi

ja kohustusi Sotsiaalkindlustusameti asemel Haridus- ja Teadusministeerium. Haridus- ja Teadusministeerium kohaldab käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud lastehoiu pidaja tegevusele sotsiaalhoolekande seadust, mis kehtis kuni 2025. aasta 31. augustini. Kui lastehoiu pidaja tegevusluba loetakse enne 2026. aasta 1. septembrit käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras käesoleva seaduse § 43 alusel antud tegevusloaks või kohaliku omavalitsuse üksusele väljastatud tegevusluba loetakse kehtetuks ning hariduse infosüsteemi tehakse märges lastehoiu pidamise jätkamise kohta, kohaldatakse lastehoiu pidaja tegevusele edaspidi käesolevat seadust.

(8) Kuni 2025. aasta 31. augustini sotsiaalhoolekande seaduse § 45²lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, või kuni eraõiguslikust juriidilisest isikust või füüsilisest isikust ettevõtjast teenuseosutaja lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2025. aasta 31. augustini sotsiaalhoolekande seaduse § 45²lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud viiakse käesoleva seadusega kooskõlla hiljemalt 2026. aasta 1. septembriks.

(9) Isik, kes jätkab majandustegevust lastehoiu pidajana, viib oma tegevuse vastavusse käesolevas seaduses lastehoiu pidajale sätestatud nõuetega viivitamata, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks. Kui lastehoiu pidaja on oma tegevuse nõuetega vastavusse viinud, teavitab ta sellest viie tööpäeva jooksul, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks Haridus- ja Teadusministeeriumi hariduse infosüsteemi kaudu. Pärast teavituse esitamist loetakse eraõiguslikule juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba käesoleva seaduse § 43 alusel antud tegevusloaks, kohaliku omavalitsuse üksusele väljastatud tegevusluba loetakse kehtetuks ning hariduse infosüsteemi tehakse märges lastehoiu pidamise jätkamise kohta.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul kannab majandustegevuse registri vastutav töötleja hiljemalt 2025. aasta 1. detsembril majandustegevuse registrist hariduse infosüsteemi üle lõigetes 3 ja 4 sätestatud lapsehoiuteenuse osutajate esindusõigusega isikute andmed ja järgmised tegevuslubade andmed:

- 1) tegevusloa üldandmed;
- 2) lastehoiu pidaja andmed;
- 3) lastehoiu kontaktandmed;
- 4) lapsehoidjate hariduse, kutsetunnistuse, esmaabikoolituse läbimist tõendava dokumendi ja tervisetõendi olemasolu andmed;
- 5) lastehoius töötavate lapsehoidjate arv;
- 6) laste piirarv lastehoius.

§ 54. Kvalifikatsiooninõuetega seotud ülemineku periood

(1) Käesolevas seaduses direktorile sätestatud magistrakraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõuet ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini direktori suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist direktorina.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõudeid ei kohaldata õpetaja suhtes, kes enne 2025. aasta 1. septembrit töötas koolieelses lasteasutuses õpetajana, vastates või olles loetud vastavaks enne 2025. aasta 1. septembrit oma ametikohal töötamiseks esitatud kvalifikatsiooninõuetele.

(3) Käesolevas seaduses abiõpetajale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid, välja arvatud eesti keele oskuse nõuet, ei kohaldata kuni 2029. aasta 31. augustini abiõpetaja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist õpetajat abistava töötajana.

(4) Käesolevas seaduses lapsehoidjale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid, välja arvatud eesti keele oskuse nõuet, ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini lapsehoidja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist lapsehoidjana.

§ 55. Lastehoiu õppekava koostamise tähtaeg

Lastehoiu pidaja koostab õppekava käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud korras hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.

§ 56. Hoolekogu töökorra kehtestamise tähtaeg

Lasteaia pidaja kehtestab hoolekogu töökorra hiljemalt 2025. aasta 31. detsembriks.

§ 57. Lapse lasteaeda ja lastehoidu vastuvõtu ning sealt väljaarvamise korra kehtestamise tähtaeg

(1) Lasteaia pidaja kehtestab lapse lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2025. aasta 31. detsembriks.

(2) Lastehoiu pidaja kehtestab lapse lastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2025. aasta 31. detsembriks.

§ 58. Järeldamine

Haridus- ja Teadusministeerium analüüsib hiljemalt 2032. aastal lasteaegade ja lapsehoiuteenuse üheks alushariduse süsteemiks ühendamise tulemuslikkust ning lastele pakutavate tugiteenuste korralduse muutmise ning lasteaia ja lastehoiu töötajatele täiendavate kvalifikatsiooninõuete kehtestamise mõju.

2. jagu Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 59. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduse § 41 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lastehoid, lasteaed, noorsootööasutus, noorteühing, huvikool, noorte püsilaager ja noorte projektlaager ning põhikool, gümnaasium ja kutseõppeasutus, välja arvatud käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktides 9 ja 10 sätestatud juhul;”

§ 60. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduse § 32 lõike 6 punktis 2 asendatakse tekstiosa „ja koolieelsetele lasteasutustele” tekstiosaga „, lasteaegadele ja lastehoidudele”.

§ 61. Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmine

Eesti Vabariigi haridusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelsed lasteasutused” tekstiosaga „lastehoiud, lasteaiaid”;

2)paragrahvi 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Alusharidus on üldoskuste, teadmiste ja hoiakute kogum, mis loob eeldused põhihariduse omandamiseks.”;

3)paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 24. Lasteaiad

(1) Alushariduse omandab õppimiskohustuslikust east noorem laps lasteaias või kodus.

(2) Vanemal ja lasteaial või lasteaia pidajal on lapse alushariduse omandamise toetamisel ühine vastutus.

(3) Lasteaia õigusliku seisundi kehtestab alusharidusseadus.”;

4)seadust täiendatakse §-ga 24¹ järgmises sõnastuses:

„§ 24¹. Lastehoiud

(1) Lastehoius omandab õppimiskohustuslikust east noorem laps alusharidust.

(2) Vanemal ja lastehoiul või lastehoiu pidajal on lapse alushariduse omandamise toetamisel ühine vastutus.

(3) Lastehoiu õigusliku seisundi kehtestab alusharidusseadus.”;

5)paragrahvi 30 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Eralastehoiud, eralasteaiad ja erakoolid alluvad need asutanud juriidilistele või füüsilistele isikutele.”;

6)paragrahvi 36⁶lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) võimaldada õppe- ja haridusasutustes toimuva õppe- ja kasvatustegevuse välishindamist;”;

7)paragrahvi 36⁶lõike 2²punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) õppijate, õpetajate, lapsehoidjate ja akadeemiliste töötajate kohta;”;

8)paragrahvi 36⁶lõige 3¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Eesti hariduse infosüsteemi kaudu avalikustatakse lastehoidude, lasteaedade, põhikoolide, gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja täienduskoolitusasutuste tegevusnäitajad.”

§ 62. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 2 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lasteaed ja üldhariduskool, mis tegutsevad ühe asutusena;”;

3)paragrahvi 5⁴lõike 2 punkt 8¹tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 6 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli õppekorralduse alused lasteaia puhul alusharidusseaduse ning põhikooli ja gümnaasiumi puhul põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse õppekorralduse üldnõuetest lähtudes;”;

5)paragrahvi 11 lõike 4 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 11 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli puhul – lasteaia osas alushariduse riiklikule õppekavale ning üldhariduskooli osas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud vastava riikliku õppekavaga kehtestatud kooliastmete pädevustele ja ainete õpitulemustele;”;

7)paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Õpilasel on õppeaasta jooksul vähemalt kaheksa nädalat koolivaheaega. Käesolevat sätet ei kohaldata huvikoolile.”;

8)paragrahvi 21 lõike 2 punktist 3 jäetakse välja tekstiosa „koolieelse lasteasutuse;”;

9)paragrahvi 22 lõige 1¹tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse sisehindamine toimub vastava riigi- või munitsipaalõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras.”;

11)seadust täiendatakse §#ga 46 järgmises sõnastuses:

„§ 46. Koolieelse lasteasutuse tegevusloa taotluste ja seni väljastatud tegevuslubade kehtivus

Enne 2025. aasta 1. septembrist koolieelses lasteasutuses õppe läbiviimiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras. Nimetatud tegevuslubadele ja alushariduse võimaldamisele kohaldatakse alusharidusseaduse §#des 50–52 sätestatut.”

§ 63. Halduskoostöö seaduse muutmine

Halduskoostöö seaduse § 13 lõiget 1¹täiendatakse punktiga 1³järgmises sõnastuses:

„1³) alusharidusseaduse § 5 lõigetes 1 ja 5 nimetatud haldusleping;”

§ 64. Hasartmänguseaduse muutmine

Hasartmänguseaduse § 37 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse” tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia”.

§ 65. Huvikooli seaduse muutmine

Huvikooli seaduse § 1 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesolevat seadust ei kohaldata alushariduse riikliku õppekava alusel läbiviidavale õppe- ja kasvatustegevusele, millele laienevad alusharidusseaduse sätted.”

§ 66. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelsete lasteasutuste” tekstiosaga „lastehoidude, lasteaedade”.

§ 67. Koolieelse lasteasutuse seaduse kehtetuks tunnistamine

Koolieelse lasteasutuse seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 68. Korrakaitse seaduse muutmine

Korrakaitse seaduse § 55 lõike 1 punktis 5 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse” tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia”.

§ 69. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 26¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„26¹) **lasterühm**on lastehoiulaste, lasteaialaste ja põhikooli esimese kooliastme õpilaste rühm;”;

2) paragrahvi 4 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lastehoiud, lasteaiaid, põhikoolid, gümnaasiumid, kutseõppeasutused, huvikoolid või muud pädevad asutused.”;

3) paragrahvi 149 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „koolieelsed lasteasutused” tekstiosaga „lasteaiaid”.

§ 70. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmine

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13 lõike 1 punktis 3 asendatakse tekstiosa „õpetajad ja lasteasutuse” tekstiosaga „õpetajad, lastehoiu ja lasteaia”;

2) paragrahvi 28 lõike 2 punktis 1 asendatakse tekstiosa „koole ning lasteasutusi” tekstiosaga „koole, lastehoidusid, lasteaedasid”;

3) paragrahvi 28 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „Lasteasutuse” tekstiosaga „Lastehoiu, lasteaia”.

§ 71. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse tekstis asendatakse sõna „lasteasutus” sõnaga „lasteaed” vastavas käändes;

2) paragrahvi 2 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lasteaed ja põhikool, mis tegutsevad ühe asutusena;”;

3) paragrahvi 2 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Ühe asutusena tegutseva põhikooli ja lasteaia puhul kohaldatakse lasteaia osale alusharidusseadust ja põhikooli osale käesolevat seadust. Ühe asutusena tegutseva põhikooli ja lasteaia direktoril on käesolevast seadusest ning alusharidusseadusest tulenev pädevus.”;

4) paragrahvi 10 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*)” tekstiosaga „hariduse infosüsteemi”;

5) paragrahvi 32 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite, riigieksamite, põhikooli või gümnaasiumi lõpueksamid asendavate rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksamite, riiklike testide ja küsitluste ning teiste üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja teiste õpitulemuste hindamise vahendite ning alusharidusseaduses sätestatud lapse arengu ja koolivalmiduse hindamise vahendite (edaspidi *testide*) ettevalmistamist;”;

6) paragrahvi 37 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud ülesande täitmiseks on koolil õigus töödelda vajalikus mahus ja ulatuses alusharidusseaduse alusel lapse koolivalmiduskaardi ja osutatud tugiteenuste kohta hariduse infosüsteemi kantud andmeid.”;

7)paragrahvi 63 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Koolitusluba annab vallale või linnale õiguse koolitusloal märgitud haridustasemetel või põhikooli kooliastmetel koolitustegevuse korraldamiseks vastavas koolis. Käesoleva seaduse § 2 lõike 3 punktis 2 nimetatud tegutsemisvormi puhul kohaldatakse alusharidusseaduses sätestatud erisusi munitsipaallasteaia pidamiseks. Koolitusloa andmise otsustab valdkonna eest vastutav minister.”;

8)paragrahvi 77¹ lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) töötab vähemalt 0,5 ametikohaga koolis logopeedina, eripedagoogina, koolipsühholoogina või sotsiaalpedagoogina, kusjuures 0,5 ametikoha hulka loetakse ka samal ajal töötamine lasteaias, lastehoius või kutseõppeasutuses tugispetsialistina.”;

§ 72. Reklaamiseaduse muutmine

Reklaamiseaduse § 8 lõikes 5, § 28 lõike 7 punktis 1 ning § 29² lõike 6 punktis 1, lõike 7 punktis 1 ja lõikes 8 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse” tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia”.

§ 73. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 44 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus, kohtuasutus, notar, kohtutäitur ja pankrotihaldur on vabastatud riigilõivu tasumisest arhiiviteatise väljastamise eest.”;

2)paragrahvi 53 pealkirjas asendatakse tekstiosa „Erakooliseaduse, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning koolieelse lasteasutuse seaduse” tekstiosaga „Erakooliseaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse”;

3)paragrahvi 53 lõike 1 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

4)seadust täiendatakse §-ga 53¹ järgmises sõnastuses:

„§ 53¹. Alusharidusseaduse alusel eralasteaia ja eralastehoiu tegevusloa taotluse läbivaatamine

Eralasteaia tegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 500 eurot ning eralastehoiu tegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 100 eurot.”;

5)paragrahvi 286¹ pealkirjas ja tekstis asendatakse sõna „Lapsehoiuteenus” sõnadega „Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenus”;

6)paragrahvi 346 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Arhiiviteatise väljastamise eest tasutakse riigilõivu 25 eurot ja välisesinduses 40 eurot.”.

§ 74. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)seaduse 2. peatüki 2. jao 11. jaotis muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11. jaotis Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenus

§ 45¹. Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse eesmärk ja sihtgrupp

(1) Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse (edaspidi *hoiuteenus*) eesmärk on vähendada suure hooldus- ja abivajadusega last kasvatava isiku hoolduskoormust, soodustada tema toimetulekut või töötamist ning toetada lapse heaolu ja arengut.

(2) Suure hooldus- ja abivajadusega laps on lastekaitseaduse tähenduses abivajav laps, kes vajab oma vaimse või füüsilise tervise seisundi tõttu eakohasega võrreldes keskmisest enam hooldust, järelevalvet ja muud tuge.

(3) Hoiuteenust osutatakse haridusasutuse õppe- ja kasvatustegevuse välisel ajal.

(4) Lapsel on õigus saada hoiuteenust kuni 18-aastaseks saamiseni. Põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppivale või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täienduskoolituse kursuse nimekirja arvatud keskhariduseta lapsele tagatakse hoiuteenus jooksva õppeaasta või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.

§ 45². Kohaliku omavalitsuse üksuse kohustused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus hindab suure hooldus- ja abivajadusega lapse ja teda kasvatava isiku abivajadust, et selgitada välja hoiuteenuse vajadus ja maht.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles kindlaks hoiuteenuse vajadusest tulenevad toimingud ja teenuse osutamiseks olulised tingimused, milleks on vähemalt teenuse osutamise maht, aeg ja koht.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib hoiuteenuse rahastamiseks kasutada käesoleva seaduse § 156 lõikes 3¹ sätestatud vahendeid.

§ 45³. Nõuded hoiuteenusele

(1) Teenuse osutamisel tagab teenuseosutaja lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse.

(2) Teenust vahetult osutav isik (edaspidi *lapsehoidja*) võib hoida korraga kuni viit last, kaasa arvatud lapsehoidja enda samal ajal hooldamist vajavad isikud.

(3) Kui lapsehoiuteenust osutatakse väljaspool lapsehoiuteenust saava lapse eluruume, peavad teenust saava lapse elukeskkond ja toitlustamine vastama rahvatervishoiu seaduse §-des 21 ja 22 sätestatud ning nende alusel kehtestatud nõuetele.

§ 45⁴. Nõuded lapsehoidjale

(1) Lapsehoidja peab vastama järgmistele nõuetele:

1) tal on vähemalt kesk- või kutseharidus ja kutseaduse alusel antud lapsehoidja kutse või vähemalt kesk- või kutseharidus, töökogemus lastega ja lapsehoidja kutsestandardiga kooskõlas olevad tööks sobivad isikuomadused, mida hindab tööandja;

2) tema hooldusõigust ei ole perekonnaseaduses sätestatud alustel ära võetud ega piiratud;

3) ta on läbinud esmaabikoolituse viimase 24 kuu jooksul, seejuures esmakordselt vähemalt 16-tunnise esmaabikoolituse ning teadmiste uuendamiseks 8-tunnise koolituse;

4) ta on läbinud korrapärase tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes, sealhulgas iga kahe aasta järel kopsude röntgenuringu, ja tal on nakkushaiguste kontrollimise kohta perearsti väljastatud tervisetoend.

(2) Lapsehoidjana võib tegutseda ka isik, kes on omandanud välisriigis kutsekvalifikatsiooni, mida on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Sotsiaalministeerium.”;

2)paragrahvi 151 punktis 1 ja § 152 lõigetes 4 ja 5 ning lõike 5 punktis 1 asendatakse sõna „lapsehoiuteenus” sõnadega „suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenus” vastavas käändes;

3)paragrahvi 156 lõige 3³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3³) Suure hooldus- ja abivajadusega lapse puhul võib käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud toetust kasutada kuni lapse 18-aastaseks saamiseni. Põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppiva või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täienduskoolituse kursuse nimekirja arvatud keskhariduseta lapse puhul võib toetust kasutada jooksva õppeaasta või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.”;

4)seaduse 9. peatüki 1. jagu täiendatakse §#ga 160⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 160⁷. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuseks

(1) Isik, kellele Sotsiaalkindlustusamet on väljastanud sotsiaalhoolekande seaduse § 151 punkti 1 alusel lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloa, teavitab hiljemalt 2025. aasta 1. detsembriks kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Sotsiaalkindlustusametit, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse osutajana või alusharidusseaduse alusel lastehoiu pidajana. Kui

isik ei teavita majandustegevuse jätkamisest, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa kehtetuks alates 2026. aasta 1. septembrist.

(2) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavituse esitamist loetakse lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse osutamise tegevusloaks, mis on antud käesoleva seaduse alusel.

(3) Kuni 2026. aasta 31. augustini käesoleva seaduse alates 2025. aasta 1. septembrist kehtiva redaktsiooni § 45²lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, või kuni teenuseosutaja lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2026. aasta 31. augustini käesoleva seaduse kuni 2025. aasta 31. augustini kehtinud redaktsiooni § 45²lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia käesoleva seadusega kooskõlla hiljemalt 2026. aasta 1. septembriks.”.

§ 75. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduse § 8 lõike 1 punktis 1² asendatakse tekstiosa „koolieelne lasteasutus” tekstiosaga „lastehoid, lasteaed”.

§ 76. Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduse § 22 lõike 1 punktis 2 ja § 29 lõike 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „koolieelne lasteasutus” tekstiosaga „lastehoid, lasteaed” vastavas käändes.

§ 77. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 26 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Koolituskuludeks on dokumentaalselt tõendatud kulud, mis on tasutud õppimise või kasvatustöös osalemise eest:

- 1) riigi või kohaliku omavalitsuse haridusasutuses või avalik-õiguslikus ülikoolis, millel on asjaomase õppekava kohta tegevusluba, registreering Eesti hariduse infosüsteemis või õigus kõrgharidustaseme õpet läbi viia;
- 2) eralastehoius, eralasteaias ja erakoolis, millel on eelnimetatud tegevusluba ja registreering;
- 3) eelloetletutega samaväärses välismaa õppeasutuses;
- 4) eelloetletud õppeasutuste korraldatavatel tasulistel kursustel.”;

2) paragrahvi 26 lõige 2¹ loetakse lõikeks 2² ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Tulust ei arvata maha koolituskulu, mille isik on teinud § 19 lõike 5 või 6 alusel tulumaksuga mittemaksustatava sihtotstarbelise stipendiumi arvel või mille eest ta on saanud hüvitist § 13 lõike 3 punkti 17 või § 19 lõike 3 punkti 16 kohaselt.”.

§ 78. Vähemusrahvuse kultuuriautonoomia seaduse muutmine

Vähemusrahvuse kultuuriautonoomia seaduse § 24 punktis 1 asendatakse tekstiosa „koolieelsed lasteasutused” sõnaga „lastehoiud, lasteaiad”.

§ 79. Välisteenistuse seaduse muutmine

Välisteenistuse seaduse § 65 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kaasasoleva lapse lastehoiu- või lasteaiatasu või lapsehoiuteenuse kulu;”.

3. jagu

Seaduse jõustumine

§ 80. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. septembril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

